

ÎNCHEIERE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Biroul vamal Centru,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea comercială „Agroemax” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Ungheni (succedat în drepturi de Biroul vamal Centru), intervenient accesoriu Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Ungheni, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Biroul vamal Centru și s-a menținut hotărârea din 21 decembrie 2017 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, prin care s-a admis acțiunea depusă de societatea comercială „Agroemax” societate cu răspundere limitată,

constată:

La 28 decembrie 2016, societatea comercială „Agroemax” societate cu răspundere limitată (denumirea prescurtată SC „Agroemax” SRL”), reprezentată de avocatul Tatiana Roibu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Ungheni, intervenient accesoriu Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Ungheni, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 14 septembrie 2015, a importat din Olanda, prin Biroul vamal Ungheni, utilaj pentru creșterea porcinelor, și anume: linie dezamblată pentru creșterea și întreținerea porcinelor – 1 buc.

În cadrul procedurii de vămire, a fost reprezentată de brokerul vamal din cadrul filialei Ungheni a Camerei de Comerț și Industrie, Valentina Bancu. Astfel, a fost întocmită Declarația vamală nr. 2015 BKR18417005796503101049, conform căreia a fost stabilită și acceptată valoarea în vamă a mărfii importate în sumă de 889 010,81 de lei, fiind achitată în total suma de 3 643,04 lei cu titlu de proceduri vamale.

Ulterior, în conformitate cu prevederile Codului vamal, în baza Ordinului nr. 63-0 din 13 ianuarie 2013 a Serviciului Vamal, Biroul vamal Ungheni a efectuat

reverificarea declarației vamale de import nr. 6503101049 din 14 septembrie 2015. Controlul a fost efectuat prin prisma indicatorilor de risc de declarare eronată a poziției în scopul acordării facilităților fiscale, prevăzute la art. 103 alin. (1) pct.27/1 din Codul fiscal.

În cadrul reverificării declarației vamale SC „Agroemax” SRL i-au fost solicitate documente explicative, precum și expertizări tehnice privind componentă normală a utilajului, funcțiile caracteristicele acestuia, schițe tehnice, pașapoarte tehnice, și alte acte, care au și fost puse la dispoziția organului vamal.

Drept rezultat al studierii și reverificării tuturor materialelor, Biroul vamal Ungheni a constatat că s-a importat utilaj pentru creșterea porcinelor: linie pentru creșterea și întreținerea porcinelor în stare dezasamblată – 1 buc., care a fost atribuită poziției tarifare 843680900, conform Legii privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor nr. 172 din 25 iulie 2014, cu valoare factuală de 38 375 de euro. Conform Invoice-ului nr. 40150177 din 08 septembrie 2015, precum și anexelor nr. 1 și nr. 2 ale contractului de vânzare-cumpărare, mărfurile au fost descrise și enumerate separat, după cum urmează: boxe individuale; boxe pentru fătare; boxe pentru scroafe; pereți și uși din PVC; ventilarea.

În consecință, Biroul vamal Ungheni a conchis că mărfurile urmau a fi clasificate în felul următor: ușile din material plastic (PVC) – la poziția tarifară 3925; pereți PVC – la poziția tarifară 3916; utilajul pentru ventilație – la poziția tarifară 8414; boxele pentru scroafe, boxele individuale, boxele pentru fătare – la poziția tarifară 8436.

Astfel, în opinia Biroului vamal Ungheni, doar boxele de la poziția 8436 sunt scutite de achitarea taxei pe valoarea adăugată.

Prin urmare, în privința celorlalte mărfuri s-a constatat apariția obligației vamale în sumă totală de 80 500,56 de lei și în acest sens a fost întocmit procesul-verbal nr. 06.15/002-R din 07 octombrie 2016.

Reclamanta consideră că Biroului vamal Ungheni a stabilit în mod eronat clasificarea mărfurilor importate pe poziții tarifare diferite, și în temeiul art. 216 alin. (8) din Codul fiscal RM, a depus obiecții asupra procesului-verbal nr. 06.15/002-R din 07 octombrie 2016, solicitând revocarea acestuia.

La 25 octombrie 2016, Biroul vamal Ungheni a emis pe marginea cazului din speță Decizia de regularizare nr. 47, prin care a obligat SC „Agroemax” SRL să achite suma totală a drepturilor de import în valoare de 99 032,58 de lei.

Deopotrivă, reclamanta a indicat că, prin răspunsul nr. 28/11-18978 eliberat de Serviciul Vamal la 09 decembrie 2016, s-a menționat că Decizia de Regularizare nr. 47 din 25 octombrie 2016, emisă de către Biroul vamal Ungheni, este legală, iar temeiuri de anulare a acestuia nu sunt.

În această ordine de idei, SC „Agroemax” SRL, reprezentată de avocatul Tatiana Roibu, a invocat că Biroul vamal Ungheni a aplicat eronat normele legale, impunând-o neîntemeiat să achite obligații vamale în sumă totală de 80 500,56 de lei și penalitate în sumă de 18 532,02 lei. Or, linia pentru creșterea și întreținerea porcinelor trebuie privită ca un utilaj întreg în ansamblul său, deoarece fiecare piesă din cele enumerate nu este susceptibilă să servească independent conform scopului pentru care a fost concepută.

În susținerea argumentelor sale, reclamanta a evocat că, utilajul tehnologic compus din uși din material plastic, pereții PVC, utilaj pentru ventilație,

reprezintă parte de bază a utilajului pentru linia de creștere și întreținere a porcinelor, însă, care se află în stare dezasamblată. Mai mult decât atât, în lipsa unui element constructiv din cele enumerate, linia pentru creșterea și întreținerea porcinelor nu poate funcționa corespunzător procesului de execuție.

Astfel, reclamanta SC „Agroemax” SRL, reprezentată de avocatul Tatiana Roibu, a solicitat admiterea acțiunii și anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 06.15/002-R din 07 octombrie 2016 și Deciziei de Regularizare nr. 47 din 25 octombrie 2016, emise de Biroul vamal Ungheni în privința SC „Agroemax” SRL.

Prin Ordinul nr. 429-O emis la 18 noiembrie 2016 de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Birourile vamale Chișinău, Bender, Leușeni și Ungheni fuzionează prin contopire, formând Biroul vamal Centru, care este succesor în drepturi și obligații ale Birourilor vamale Chișinău, Bender, Leușeni și Ungheni (f.d. 68 recto-verso).

Prin încheierea din 27 aprilie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Central, (f.d. 73) s-a respins cererea privind strămutarea cauzei după competență, depusă de reprezentantul Biroului vamal Centru.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Central, (f.d. 135, 141-149) s-a admis acțiunea depusă de SC „Agroemax” SRL și s-a anulat procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 06.15/002-R din 07 octombrie 2016 și Decizia de Regularizare nr. 47 din 25 octombrie 2016, emise de Biroul vamal Ungheni în privința SC „Agroemax” SRL.

Prin decizia din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 182, 183-191), apelul declarat de Biroul vamal Centru a fost respins și s-a menținut hotărârea din 21 decembrie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul Central.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 14 alin. (1), art. 17 alin. (1), art. 25 alin. (1) lit. b), art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ; art. 103 alin. (1) pct. 271, art. 216 alin. (8) din Codul fiscal; art. 288 și art. 289 din Codul vamal; Legea nr. 172 din 25 iulie 2014 privind aprobarea nomenclurii combinate a mărfurilor, și anume: regulile generale de interpretare a Nomenclurii combinate a mărfurilor, secțiunea XVI Nota nr. 3, nr. 4 și nr. 5, Nota nr. 2 de la Capitolul 84, Nota 11 litera d) de la capitolul 39, și Poziția tarifară 8436.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Ungheni, sediul Central, și Curtea de Apel Chișinău au reținut că, deși, în Invoice-ul nr. 40150177 din 08 septembrie 2015 sunt descrise separat componentele liniei pentru creșterea și întreținerea porcinelor, acestea sunt destinate să funcționeze împreună și constituie un singur corp.

Astfel, instanțele de fond au considerat aplicabile situației Nota 3, 4 și 5 din secțiunea XVI din Legea nr. 172 din 25 iulie 2014.

În acest sens, s-a conchis că pereții și ușile din PVC, precum și sistemul de ventilație trebuie catalogate după funcția principală a ansamblului, și nu în mod distinct, or, în caz contrar ele devin inutilizabile.

La 22 iunie 2018, Biroul vamal Centru a declarat recurs împotriva deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

În acest sens, recurentul a menționat că instanța de apel a ignorat faptul că Judecătoria Ungheni, sediul Central, neîntemeiat a reținut cauza spre examinare și a respins cererea privind strămutarea acesteia conform competenței la sediul pârâtului. Or, această circumstanță contravine prevederilor art. 11 din Legea contenciosului administrativ coroborate cu dispozițiile art. 297 din Codul vamal.

La fel, a evocat că soluția instanței de apel s-a bazat pe Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 328 din 21 octombrie 2016, însă, la efectuarea acestei constatări, expertul judiciar nu a respectat prevederile art. 1¹, art. 5, art. 10 alin. (1) lit. a) și art. 22 alin. (1) din Legea nr. 1086 din 23 iunie 2000 cu privire la expertiza judiciară. Dealtfel, la efectuarea cercetării tehnico-științifice, expertul judiciar nu s-a condus de Legea nr. 172 din 25 iulie 2014 privind aprobarea nomenclurii combinate a mărfurilor, care reprezintă actul legislativ de bază aplicabil speței.

Mai mult decât atât, cercetarea tehnico-științifică a fost efectuată fără a fi dispusă printr-o încheiere de către instanța de judecată.

Astfel, recurentul Biroul vamal Centru a solicitat admiterea recursului și casarea integrală a deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 decembrie 2017 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de SC „Agroemax” SRL.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece decizia recurată a instanței de apel datează cu 25 aprilie 2018, iar cererea de recurs a fost depusă la 22 iunie 2018 (f.d. 194).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

În acest sens, instanța de recurs nu poate accepta criticile invocate de către Biroul vamal Centru, precum că Judecătoria Ungheni, sediul Central, a reținut cauza neîntemeiat spre examinare, cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Or, conform articolului 11 din Legea contenciosului administrativ, acțiunile de contencios administrativ se înaintează în judecătoriile sau curțile de apel în a căror rază teritorială își are domiciliul reclamantul sau își are sediul pârâtul, cu excepția cazurilor când prin lege este stabilită o altă competență.

În conformitate cu art. 297 alin. (1) din Codul vamal, plângerile împotriva deciziilor, acțiunilor sau inacțiunii organelor vamale și ale colaboratorilor vamali referitoare la efectuarea controlului vamal, vămuirii, actelor de procedură în cazul de contravenție vamală sau la cercetarea lui (cu excepția cazurilor de atac al deciziilor organelor vamale privind aplicarea simplificată de sancțiuni) și în alte chestiuni care nu se referă la politica economică a Republicii Moldova pot fi depuse în instanța de judecată în a cărei rază de activitate se află organul vamal sau locul de muncă al colaboratorului vamal ale căror decizii, acțiuni sau a căror inacțiune sunt atacate.

În condițiile speței, se atestă în afară oricărui dubiu că, acțiunea a fost depusă la 28 decembrie 2016 împotriva Biroului vamal Ungheni, care la acel moment își avea sediul de activitate în raza circumscripției Judecătoriei Ungheni.

La capitolul dat, completul de admisibilitate învederează faptul că, în conformitate cu art. 43 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cauza pe care instanța a reținut-o spre judecare, cu respectarea normelor de competență, se

soluționează de aceasta în fond, inclusiv în cazul devenirii ei ulterioare de competența unei alte instanțe.

Prin urmare, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, la 28 decembrie 2016, Judecătoria Ungheni a reținut prezenta cauză civilă spre judecare cu respectarea normelor de competență, și urma să o soluționeze în fond, chiar dacă ulterior aceasta a devenit de competența unei alte instanțe judecătorești. Or, modificarea pe parcursul examinării cauzei pârâtului, sau după caz acceptarea succesorului în drepturi și obligații a acestuia, precum și modificarea sediului nu constituie temei viabil de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată.

Succesiv, completul de admisibilitate apreciază ca fiind inacceptabile criticile recurentului în partea Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 328 din 21 octombrie 2016. Or, aceste critici au fost invocate în debut în instanța de recurs și nu au constituit obiect examinare în instanțele de fond în sensul declarării acestui Raport ca fiind mijloc de probă inadmisibil.

Mai mult decât atât, completul de admisibilitate evocă faptul că, prin prisma regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către prima instanță și instanța de apel, deoarece forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Instanța de recurs putând interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor.

În această ordine de idei, completul de admisibilitate constată că, argumentele invocate de Biroul vamal Centru în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Biroul vamal Centru nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Biroul vamal Centru nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Biroul vamal Centru a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Biroul Vamal Centru împotriva deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Biroul vamal Centru împotriva deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea comercială „Agroemax” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Ungheni (succedat în drepturi de Biroul vamal Centru), intervenient accesoriu Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Ungheni, cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan